

12 e trefaldighet

Psalmer: Guds ord en inledning sid 10, L145, L156, L168, L179, L165

Texter: 2 Mos 23:10-12, Gal 4:31-5:6, Mark 2:23-28

Nåd vare med er och frid från Gud vår Fader och Herren Jesus Kristus. Amen.

Jesus är sabbatens Herre

23 En sabbat gick Jesus genom några sädesfält, och hans lärjungar började rycka av axen där de gick. 24 Då sade fariseerna till honom: "Se! Varför gör de sådant som inte är tillåtet på sabbaten?" 25 Han svarade: "Har ni aldrig läst vad David gjorde när han och hans män var i nöd och blev hungriga? 26 Han gick in i Guds hus på översteprästen Ebjatars tid och åt skådebröden, som bara prästerna får äta, och gav dessutom till dem som var med honom."

27 Sedan sade han till dem: "Sabbaten skapades för människan och inte människan för sabbaten. 28 Alltså är Människosonen Herre också över sabbaten."

Herre, skriv dessa ord i våra hjärtan. Amen.

Berättelsen om hur Jesus tillämpar sabbatsbudet är värdefull för oss. Vi läser i evangelierna att Jesus ofta kom i konflikt med fariseerna om hur man ska tyda och lyda Mose lag. När vi hör Jesus förklara innebörden och syftet med lagen så lär vi oss hur han vill att vi ska tjäna honom i den nytestamentliga tiden fram till dess han kommer tillbaka vid tidens slut. Idag ska vi främst lära oss vad det betyder att Människosonen är Herre över sabbaten.

Fariseerna såg att Jesu lärjungar ryckte ax när de gick genom några sädesfält. Fariseerna tyckte de gjorde sig skyldiga till ett allvarligt brott mot lagen, då det skedde på en sabbat. Och de gjorde Jesus ansvarig för det eftersom han inte stoppat dem på något sätt. Strax före vår text hade de ifrågasatt varför Jesus och hans lärjungar inte fastade när fariseerna och Johannes lärjungar gjorde det. I fariseernas ögon var det illa nog att Jesus och lärjungarna inte fastade på samma sätt som de gjorde. Men nu gällde det brott mot ett av Guds tio bud, och det var mycket allvarligare. De sökte hela tiden efter något att anklaga honom för och nu hade de verkligen fått något, att de brutit mot reglerna om sabbaten. Men hade de verkligen brutit mot sabbatsbudet när de ryckte ax?

Fariseerna insåg inte att det i verkligheten var de som bröt mot sabbatsbudet genom att lägga till hundratals egna regler som inte finns i Bibeln. Det var människobud. På det sättet hade de förvandlat en dag som var ämnad till vila och återhämtning till en tung börda. Att rycka ax var enligt deras regelbok att skörda, tröska och rensa – alltså ett arbete som man inte fick göra på sabbaten. Men de hade missförstått syftet med

sabbatsbudet. Och inte bara det. De hade missförstått syftet med hela Mose lag och gjort lagen till ett sätt att förtjäna nåd och beröm från Gud. Men Guds bud har inte alls det syftet.

Jesus hämtade sitt svar direkt från boken, från Bibeln, inte från fariseernas tolkningar av lagen. Han fäste uppmärksamhet på vad som hände när David och hans män kom till prästen Ahimelek i Nob.

Mose lag innehåller bud som gäller alla människor i alla tider, men Mose lag innehåller också stadgar som bara gällde Israels folk fram till dess att Messias skulle komma och upprätta ett nytt förbund. Till dessa stadgar hörde anvisningarna om tabernaklet och gudstjänsten vid tabernaklet. Tabernaklet var ett tält för gudstjänst som Israels folk använde under ökenvandringen och sedan fram till dess att templet byggdes av kung Salomo. I tabernaklet, i det heliga, skulle det stå ett bord av guld och på bordet skulle man varje sabbat lägga 12 nybakade mycket stora bröd, ett för varje stam i Israel. De bröd som legat där sedan förra sabbaten tog man då undan. Bara prästerna fick äta av de bröden. När David uthungrad kom till Nob var det enda ätbara som huset kunde bjuda på fem sådana bröd. Prästen Ahimelek förstod att något stort var på gång som var viktigare än regeln om att bara prästerna fick äta av brödet. Prästen Ahimelek tog av bröden och gav åt David och hans män och han blev aldrig klandrad eller straffad för det, inte heller David. Jesus sa till fariseerna: *"Har ni aldrig läst vad David gjorde när han och hans män var i nöd och blev hungriga? Han gick in i Guds hus på översteprästen Ebjatars tid och åt skådebröden, som bara prästerna får äta, och gav dessutom till dem som var med honom."*

Varken prästen eller David blev klandrade för att i en situation av nöd äta av skådebröden som i vanliga fall inte var tillåtna för dem. Av det lär vi oss att det i Guds ögon är viktigare för oss att hjälpa människor i nöd än att stelbent hålla på religiösa ritualer. För fariseerna var det tvärtom ritualerna som var det viktigaste.

Som en parentes måste vi säga några ord om prästens namn. Bibelkritiker ser motsägelser i Bibeln så fort någon biblisk person benämns med ett namn på ett ställe och ett annat namn på ett annat ställe. De får mycket material till konstruerade motsägelser från kungaböckerna och krönikerböckerna där kungarna på många ställen benämns med en kortform av sitt namn. Prästen i vår berättelse benämns med tre namn i Bibeln: Ahimelek, kortformen Ahia och namnet Ebjatar. Hans son fick namnet Ebjatar men fick även namnet Ahimelek. Detta är inte motsägelser. Det är inget konstigt med att samme person kan kallas olika. I evangelierna hör vi att Simon blev kallad Petrus och att Matteus också kallades Levi. Det är inga motsägelser.

Nu tillbaka till förståelsen av sabbatsbudet. Jesus förklarar principen så här: *Sabbaten skapades för människan och inte människan för sabbaten.* Sabbaten inrättades INTE för att människan skulle få ett sätt att förtjäna nåd från Gud. Inte ett enda av Guds bud syftar till att ge människan ett sätt att förtjäna något från Gud. Nej, sabbaten var Guds gåva till människorna, en dag av vila och återhämtning, en dag då Gud på ett

speciellt sätt kom människan nära i sitt ord, en dag för gudstjänst. Men fariseerna hade istället gjort människan till en slav under sabbaten. Med alla sina regler hade de gjort sabbaten till en tung börda. Och det värsta av allt var att de lärde att människan kunde förtjäna beröm från Gud genom att lyda alla dessa regler som de hittat på.

Förutom att ge vila och återhämtning syftade sabbaten, med de stadgar som vi läser om i Moseböckerna, fram emot Messias ankomst. Messias skulle uppfylla alla förutsägelser i Mose och profeterna och ge en verklig vila åt alla människor, en andlig vila. Och nu var den långa väntan slut - nu hade Han kommit som var uppfyllelsen av alla profetior. Jesus sa till fariseerna att sabbaten som ursprungligen skapades för människan hade med honom att göra. *Alltså är Människosonen Herre också över sabbaten.* "Sabbatens Herre" skulle aldrig låta sina lärjungar bryta mot sabbatsbudet. Det innebär att då Jesus tillät lärjungarna att rycka ax på sabbaten så hade det gudomlig sanktion. En sann gemenskap med Sabbatens Herre består inte i att slaviskt följa regler som människor hittat på för att förtjäna nåd från Gud, utan i att acceptera Människosonen som den som uppfyllt alla profetior för att ge oss verklig vila, andlig vila.

Nya testamentet beskriver den gammaltestamentliga sabbaten som en skugga av det som skulle komma, men verkligheten själv är Kristus. Guds särskilda vilja med sabbaten som den uttrycks i Mose lag gällde bara Israels folk fram till Kristus. Vi ska inte låta oss dömas av de stadgarna. Kristus har uppfyllt Gamla testamentets sabbat genom att ge oss den sanna vilan som består i syndernas förlåtelse. Den rätta sabbaten, den rätta vilan, finner vi hos honom och inte någon annanstans. Jesus säger: *Kom till mig, alla ni som arbetar och är tyngda av bördor, så ska jag ge er vila. Ta på er mitt ok och lär av mig, för jag är mild och ödmjuk i hjärtat. Då ska ni finna ro för era själar,*

Det är genom att höra och tro evangeliet vi går in i den sanna vilan. Hebreerbrevets författare skriver: *Evangeliet har förkunnats för oss liksom för dem, men de hade ingen nytta av ordet de hörde eftersom det inte smälte samman i tro med dem som lyssnade...*

Alltså kvarstår en sabbatsvila för Guds folk. Den som går in i hans vila får vila sig från sina gärningar, liksom Gud vilade från sina. Låt oss därför sträva efter att komma in i den vilan. Och som sagt, vi kommer in i vilan genom att höra och tro evangeliet om Jesus.

Vi har idag lärt oss två saker om sabbatsbudet:

För det första att sabbaten är en gåva från Gud till människorna. Det var en dag för vila och återhämtning och ett tillfälle att på ett särskilt sätt umgås med Guds ord. I den meningen håller vi sabbatsbudet när vi gärna lyssnar till predikan och Guds ord och lär oss det. Syftet med budet är inte att ge människan ett tillfälle att förtjäna Guds

nåd. Människan kan inte förtjäna Guds nåd oavsett vad hon gör, och allra minst när hon lyder regler som människor själva hittat på.

För det andra har vi lärt oss att Messias kommit för att uppfylla alla profetior och ge oss verklig vila. Sabbaten var en skugga av det som skulle komma, men verkligheten är Kristus. Människosonen, som är sabbatens Herre, ger oss en verklig andlig vila när han förlåter alla våra synder och ger oss ro för våra själar. Han vill att vi ska tacka honom för hans godhet genom att gärna lyssna till evangeliet så att det liksom smälter samman i tro med oss som lyssnar. Amen.

Låt oss be!

Käre Herre Jesus, vi tackar dig för din inbjudan att få komma till dig för att få verklig vila och ro för våra själar. Du har gjort allt som krävs för vår frälsning och därför behöver vi inte göra något för att bli frälsta. Du har redan gjort allt och vi finner vilan hos dig. Men vi vill göra mycket för att tacka dig för din godhet. Hjälp oss att lyssna uppmärksamt till ditt evangelium och ta emot det i troende hjärtan. Amen.